

BUDGETAFTALE FOR 2023-2026

Denne aftale er indgået mellem: Socialistisk Folkeparti, Venstre, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre.

I de seneste tre budgetaftaler har Kommunalbestyrelsen sat kursen mod en bæredygtig kommune. Det ændrer den aktuelle økonomiske krise i Langeland Kommune ikke ved. Der skal fortsat være fokus på, at alle dimensioner af bæredygtighed tænkes ind i alle driftsområder og de omkostningsbesparende indsatser skal følges tæt.

Økonomiske forudsætninger

Der er i 2022 indgået en **Aftale om et Udviklingspartnerskab med et årligt særtilskud på 37 mio. kr. i perioden 2022–2025**. Et særtilskud på det niveau vil fremover fortsat medføre økonomiske udfordringer og serviceforringelser.

Håndteringen af den aktuelle økonomiske krise kalder på en forandring. Den kommer ikke af sig selv, men kræver et tydeligt og vedholdende fokus, både politisk, ledelsesmæssigt og hos personalet. Budgetlægningen for 2023 indeholder derfor mange strategiske overvejelser om, hvilke redskaber der kan benyttes til at tackle udfordringen med at skabe en forandring og lægge et budget. Det gælder såvel politisk som ledelsesmæssigt når en væsentlig del af indtægtssiden først forhandles hvert år i forbindelse med indgåelse af Økonomiaftalen.

Budgetkatalog for 2023

I forbindelse med budgetprocessen for 2023 blev det aftalt, at der arbejdes videre med et budgetkatalog, som indeholdt en reduktion på minimum 35 mio. kr. Ved 1. behandlingen var der indregnet 13,3 mio. kr. I forbindelse med indgåelsen af denne aftale udgør den samlede reduktion 27,7 mio. kr. Dette vil medføre forandringer i den service, kommunen kan give til borgerne. I budgettet er der taget højde for de demografiske prognoser, så budgetterne ikke udhules af befolkningsudviklingen.

Supplerende bemærkninger:

Forslag nr. 1 – Pleje af stadions:

Der ønskes en harmonisering for pleje af stadions, så reduktionen gælder alle stadions.

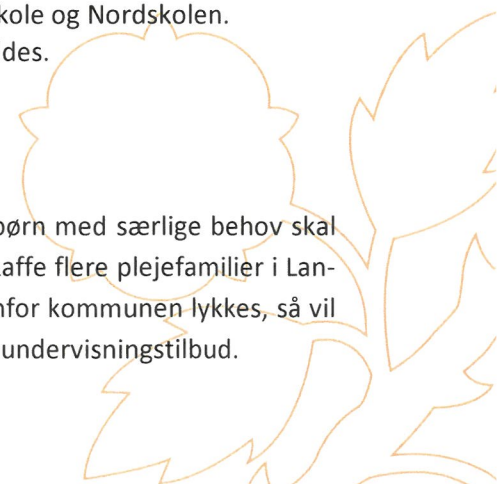
Forslag nr. 16A – Folkeskoleområdet:

I budgetkatalog 2023 udgår forslag 16 i det nuværende format. Det er aftalt at de fire skoler; Ørstedskolen, Skrøbelev Skole, Humble Skole og Nordskolen forbliver selvstændige skoler, og at de nuværende skoledistrikter fastholdes:

- Humble Skole og Nordskolen fortsætter med klassetrin til og med 6. klasse.
- Strynø Skole er fortsat en afdeling under Ørstedskolen til og med 4. klasse
- På folkeskoleområdet reduceres antallet af lederstillinger. Det betyder, at den vakante afdelingslederstilling på Ørstedskolen ikke genbesættes. Der er enighed om at afsøge mulighederne for at permanentgøre en struktur med fælles ledelse mellem Skrøbelev Skole og Nordskolen.
- Den beløbsmæssige besparelse i budgetkatalogets forslag 16 fastholdes.
- Det er aftalt, at ressourcetildelingsmodellen justeres.
- Skolestrukturdebatten er lukket for nuværende.

Specialskoleområdet:

- Mulighederne for at etablere et specialskoletilbud i nærmiljøet til børn med særlige behov skal nærmere afdækkes. Ligeledes skal der arbejdes målrettet med at skaffe flere plejefamilier i Langeland Kommune. Hvis strategien med at anbringe færre børn udenfor kommunen lykkes, så vil der være en mulighed for at nogle af disse børn kan indgå i et lokalt undervisningstilbud.

- Målet er, at der fremover skal kunne oprettes og tilbydes mere kvalificeret specialundervisning til børn med særlige behov.
- Der afsættes årligt 0,25 mio. kr. til videreudviklingen – opkvalificering og vikardækning.
- Herudover afsættes budget til relevant efter- og videreuddannelse på velfærdsområdet under Omstillingspuljen.
- Udgifter til specialskeleområdet forventes reduceret med 0,5 mio. kr. i 2023, 1,5 mio. kr. i 2024, 1,8 mio. kr. i 2025 og 2,1 mio. kr. i 2026.

Forslag nr. 30 - Ekstern analyse af ældre- og sundhedsområdet:

Beslutningen om et samlet mål på netto 30 mio. kr. i Ældre og Sundhed i perioden fra 2023-2025 fastholdes. Der er tale om et betydeligt beløb, hvorfor alle budgetområder og tilgange sættes i spil for identifikation af beslutningsblokkene.

I budget 2023 indgår en reduktion på netto 8,0 mio. kr. Den nærmere udmøntning af reduktionen afventer resultatet af BDO's råderumsanalyse på området, hvor potentialer skal ses i tæt sammenhæng med den politisk besluttede budgetreduktion.

Offentliggørelsen af BDO's råderumsanalyse sker til Kommunalbestyrelsen på et temamøde. Efterfølgende er målet, at der blandt aftalepartierne opnås enighed om hvilke beslutningsblokke, der skal implementeres og hvordan det kan gennemføres i budget 2023. Herudover drøftes den forventede gennemførelse for de øvrige reduktioner i overslagsårene.

Der er afsat midler til nedsættelse af § 17 stk. 4-udvalg eller lignende, der i et samspil mellem politikere, embedsfolk, medarbejdere og fagpersoner udefra skal sikre rådgivning vedr. implementering af de enkelte beslutningsblokke, så der dannes et grundlag for politikerne i at sikre en smidig, effektiv og rettidig implementering af ændringerne.

Implementeringen vil muligvis ikke få fuldt gennemslag fra 1. januar 2023, men det forventes at reduktionen i 2023 er opnåelig. Besparelsen vil betyde store ændringer, hvilket vil stille store krav til implementeringens gennemførelse.

Kan der i 2023 kun opnås enighed om et mindre beløb end det i budgetkataloget angivne, så skal der gennemføres en ekstraordinær budgetopfølgning jf. kommunens principper for økonomistyring.

Forslag 34 – Administrativ rammebesparelse:

Overslagsårene ændres til de oprindelige beløb i budgetkataloget.

Forslag 35 - Nedlæggelse af valgsteder:

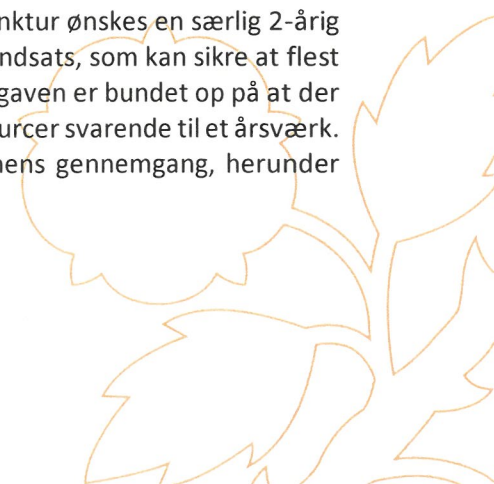
Valgstederne i Lindelse, Hou, Lejbølle og Strynø nedlægges fra 1. januar 2023. Der oprettes et nyt valgsted i Snøde.

Forslag 47A - Flere i Job:

Forslaget erstatter forslag 46 og 47. Med udgangspunkt i den aktuelle konjunktur ønskes en særlig 2-årig indsats med henblik på at få flere med i arbejdsfællesskabet. Der ønskes en indsats, som kan sikre at flest mulige ledige borgere vender hurtigst muligt tilbage til arbejdsmarkedet. Opgaven er bundet op på at der skal være tæt kontakt til det langlandske arbejdsmarked. Der afsættes ressourcer svarende til et årsværk. Den nærmere udmøntning drøftes i forbindelse med implementeringsplanens gennemgang, herunder også målgrupper mv.

Forslag 52A - Reduceret tilskud til Tranekær Slotsmølle:

Tilskud nedsættes fra 2023 med 15.000 kr.

Forslag 57A - Reduktion i grundtilskud på 10.000 kr. pr. hal:

Forslag 57 udgår, og erstattes af forslag 57A, hvor grundtilskuddet samlet reduceres med samlet 50.000 kr., hvilket er 10.000 kr. pr. hal.

Yderligere reduktioner i budgetkatalog 2023:

- Beredskab Fyn – Indsatsleder 553.000 kr.
- Folkemøde på Bornholm 25.000 kr.
- Uddannelsesstøtte til unge under 22 år ifm. ungdomsuddannelse (Ø-SU, Strynø) 53.000 kr.
- Udmeldelse af Balance Danmark - medlemskontingent er 10.000 kr.
- Reduktion i kommunale udgifter til biler ekskl. ældreområdets biler 300.000 kr.
- Ressourcer til udarbejdelse af reduktionsoplæg kommunale biler -50.000 kr.
- Indtægtsoptimering og takststigning for gæstesejlere og autocampere 200.000 kr.

Politiske ændringsforslag (tiltag):

- Aftalt at der afsættes midler af til en Landsbyedelordning 100.000 kr. Model for denne ordning vælges i forbindelse med drøftelse af implementeringsplanen for 2023.
- Nedsættelse af pendlerråd – Der afsættes 50.000 kr. til ressourcer med henblik på etablering et pendlerråd i 2023. De nærmere kriterier mv. aftales i forbindelse med implementeringsplanens udarbejdelse.
- På udvalgte strande, hvor der ikke er blå flag, ønskes fremover etableret hvide flag. Driftsudgiften er skønnet til: 20.000 kr. i 2023 og 10.000 kr. i overslagsårene.
- Tilskud til Rudkøbing Bymølle øges med 10.000 kr.
- Tilskud til Hjertestarterforeningen på 100.000 kr.
- Ekstraordinært tilskud til el og varme i hallerne vinteren 2022/2023 250.000 kr. i 2023.
- Fjernelse af brugerbetaling i juniorklubber og etablering af fremmøderegistrering 300.000 kr.
- Forebyggende narrative indsatser og samtaler i PPR 600.000 kr. i 2023.

Aftale vedrørende Omstillingspulje, anlæg og styrkelse af likviditet med udgangspunkt i det yderligere særtilskud på 23 mio. kr.

Omstillingspulje (1.600.000 kr.):

Rekruttering, fastholdelse og kompetenceudvikling (750.000 kr. i 2023):

Rekrutteringsudfordringerne bliver større og der skal derfor arbejdes med nye arbejdsformer, opkvalificering og videreuddannelse, som kan sikre kvaliteten i velfærden.

Grønomstilling og delmål i DK2020-Klimaplanen 450.000 kr. (flerårig):

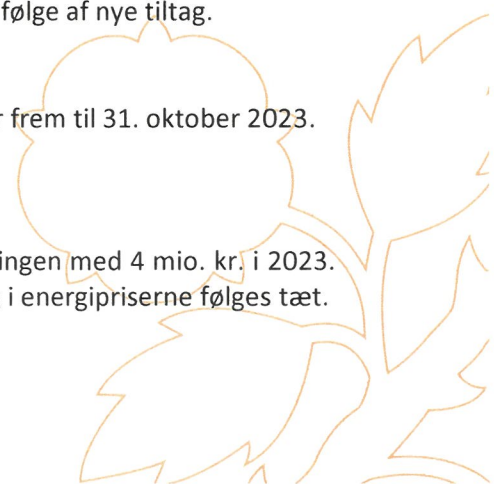
Med henblik på intensivere indsatsen med den grønne omstilling og opfyldelse af Klimaplanens delmål afsættes et årsværk i budget 2023 og i overslagsårene. (450.000 kr.) En række opgaver involverer både erhvervslivet, borgere og kommunale institutioner. Opgaverne vil ud over det afsatte årsværk blive løst via omprioriteringer i det eksisterende driftsbudget og effektiviseringer som følge af nye tiltag.

Familieafdelingen (400.000 kr. i 2023):

Opnormering af en yderligere normering/vikar i Familieafdelingen fortsætter frem til 31. oktober 2023.

Styrkelse af likviditet (4 mio. kr.):

Som opfølgning på den aktuelle økonomiske situation styrkes kassebeholdningen med 4 mio. kr. i 2023. Herudover afsættes 7 mio. kr. til generelle reserver og den aktuelle udvikling i energipriserne følges tæt.

Anlægsbudget for 2023-2026 (10,350 mio. kr.)

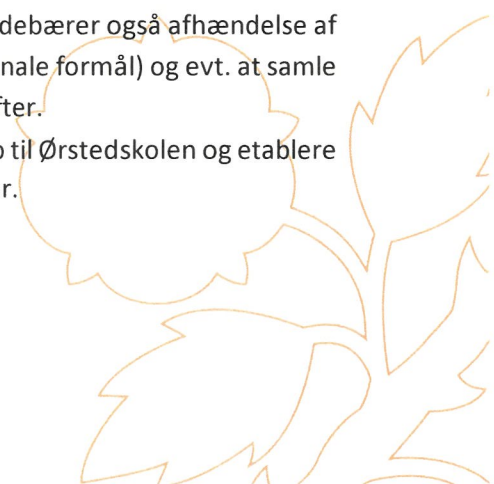
- Der er afsat 3 mio. kr. til nedenstående anlægsarbejder i budgetforslaget:
 - SHORES Langeland 2,0 mio. kr.
 - Velfærdsteknologi 1,0 mio. kr.

Herudover er der enighed om at prioritere følgende anlægsprojekter: (7,350 mio. kr.):

- Der afsættes **3,5 mio. kr.** til energirenovering af kommunale bygninger. Det er muligt at lånefinansiere visse energirenoveringer, men det kræver likviditet til udførelsen, da lån ikke kan optages på forhånd, men først når projektet er gennemført og den reelle udgift er kendt. Energirenoveringer forventes efter tilbagebetalingstiden at reducere kommunens udgifter. Beslutningen om eventuel lånefinansiering afventer den økonomiske situation ultimo 2023. Udgangspunktet er, at der ikke sker lånefinansiering.
- Kondemneringspulje – Der afsættes årligt **0,750 mio. kr.** i 2023 og 2024 til kommunal medfinansiering af de afsatte statslige midler.
- Velfærdsteknologi – ramme på yderligere **1 mio. kr.** i 2023, som langsigtet skal medføre øget effektivisering.
- Færdiggørelse af lokal afledning af regnvand (LAR-anlæg) i Rådhushaven **0,1 mio. kr.**
- Byggemodning **2 mio. kr.** På en temadag drøftes den videre udvikling, herunder også salg af jordarealer.
- Grundkapitalindsud til familieboliger på Strynø ca. **0,4 mio. kr.** (balanceforskydning)

Emner til nærmere afdækning og videre kvalificering i fagudvalg og via kommende temadage:

- Fordele og ulemper ved rullende skolestart, herunder den økonomiske konsekvens ønskes nærmere belyst.
- Muligheder for yderligere eksterne samarbejdsaftaler afdækkes nærmere.
- OPP Ørstedskolen: Muligheder for en ændret aftale med henblik på minimering af omkostninger undersøges.
- Med henblik på at sikre en optimal realisering af beslutningerne om minimumsnormering drøfter Børne- og Skoleudvalget udmøntningen af puljemidler til minimumsnormeringer i 2023. Herudover håndteringen fra 2024, hvor puljemidlerne overgår til bloktilskud.
- Sygefravær: Mulige og relevante puljer, som kan reducere og forebygge fraværet følges tæt. Dette med henblik på at nedbringe udgifter til vikarer og produktionstabt generelt. I 2023 følges udviklingen i sygefraværet yderligere med henblik på, at de særlige gennemførte tiltag vil medføre en positiv effekt. I forbindelse med budgetopfølgningen pr. 31. august 2023 skal der ske et skøn over udgiftsudviklingen med henblik på at afdække mulighederne for at styrke likviditeten.
- Langeland Kommune råder fortsat over en betragtelig bygningsmasse. Der skal løbende vurderes på anvendelsen af kommunens ejendoms- og bygningsmasse med henblik på at samle så mange kommunale aktiviteter som muligt i færrest mulige bygninger. Det indebærer også afhændelse af overskydende kapacitet (ejendomme, der ikke skal bruges til kommunale formål) og evt. at samle forskellige aktiviteter for at reducere drifts- og vedligeholdelsesudgifter.
- Påbegynde undersøgelse af mulighed for at flytte Rudkøbing Boldklub til Ørstedskolen og etablere nye boldbaner ved skolen finansieret af salg af nuværende boldbaner.

Afrunding og næste skridt

Aftalepartierne er opmærksomme på, at der inden 2. behandlingen kan ske ændringer til budgetaftalens indhold set i lyset af udviklingen i landstotalen, jf. den fælles budgetkoordinering.

Der er enighed om, at Kommunalbestyrelsen mødes på en temadag og drøfter indholdet af implementeringsplanen og en nærmere prioritering af de enkelte elementer i aftalen.

Budgetaftalen opnår ikke en varig stabilisering af kommunens drift og serviceniveau. Derfor skal der fortsat arbejdes videre med en proces- og handleplan for overslagsårene.

Når der er indgået en Finanslovsaftale mødes aftalepartierne og drøfter indholdets eventuelle virkninger som supplement og udbygning til denne budgetaftale.

Der er enighed om, at der stemmes for alle forslag og imod ændringsforslag til denne aftale. Dette gælder ikke, hvis aftalepartierne er enige om eventuelle ændringer eller tilføjelser.

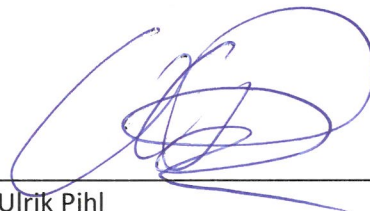
I tilslutning til denne aftale vedlægges de bilag, der er henvist til i aftaleteksten. Der er følgende bilag:

- Budgetkatalog 2023 (Bilag 5.2)
- Budgetforhandlingsoversigt for 2023–2026

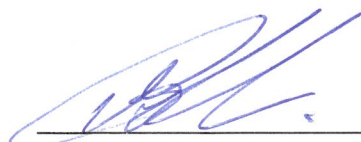
Rudkøbing den 29. september 2022

Tonni Hansen
Borgmester (F)

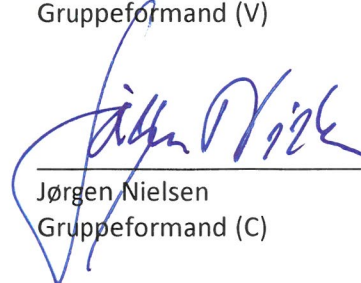
Ulrik Pihl
Gruppeformand (F)

Peder Hansen
Gruppeformand (V)

René Larsen
Gruppeformand (A)

Jørgen Nielsen
Gruppeformand (C)

Søren Ramsing
Gruppeformand (B)

